

Litzmannstadt Getto - pamiętamy

W styczniu 1942 roku rozpoczęły się masowe deportacje z Łodzi do obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. Od stycznia do września Niemcy zamordowali tam ponad 70 tys. osób. Potem na jakiś czas zapanował względny spokój. Transporty wznowiono w czerwcu 1944 roku, najpierw do Chełmna, potem do Auschwitz-Birkenau. Przyjmuje się, że ostatni transport został wywieziony z Łodzi do Auschwitz 29 sierpnia 1944 roku. W tym roku mijają 73. lata od tego wydarzenia. Łódź pamięta.

Wielka Szpera stała się najważniejszym momentem w dziejach getta, w jej wyniku z getta wywieziono ponad 15 tysięcy osób, w tym niemal wszystkie dzieci poniżej 10 roku życia. Był to moment najbardziej tragiczny, najczęściej wspominany. Najpewniej dlatego, że jej ofiarą padły maleńkie dzieci. Do transportów szły dzieci z sierocińców, przytułków, szpitali, dzieci odrywano od matek i bliskich. Samo słowo „Szpera” pochodzi od niemieckich słów Allgemeine Gehsperrre – które oznaczają całkowity zakaz opuszczania domów. Został on wprowadzony 5 września 1942 roku i trwał do 12 września. Był poprzedzony słynnym przemówieniem Chaima Mordechaja Rumkowskiego wygłoszonym 4 września 1942 r. na tzw. placu strażackim, a zaczynającym się od słów „Ponury podmuch uderzył getto. Żądają od nas abyśmy zrezygnowali z tego, co mamy najlepszego – naszych dzieci i Starszych. (...) W moim wieku, muszę rozłożyć ręce i błagać: Bracia i siostry! Oddajcie mi je! Ojcowie i matki –dajcie mi swoje dzieci!...

Program

UROCZYSTOŚCI GŁÓWNE

// 29 sierpnia (wtorek)

11:00 Uroczystości religijne na Cmentarzu Żydowskim

Modlitwy, zapalenie zniczy

Miejsce: Cmentarz Żydowski | ul. Bracka 40

Marsz Pamięci z Cmentarza Żydowskiego na Stację Radegast

Trasa: ul. Zmienna – ul. Inflancka – Stacja Radegast

12:00 Uroczystości oficjalne na Stacji Radegast

Przemówienia, składanie wiązanek

Miejsce: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi – Oddział Stacja Radegast | al. Pamięci Ofiar Litzmannstadt Getto 12

13:30 Otwarcie wystawy „Zabrano nam dzieciństwo 1939-1945”

Miejsce: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi – Oddział Stacja Radegast | al. Pamięci Ofiar Litzmannstadt Getto 12

18:00 Otwarcie wystawy „Wielka Szpera – wrzesień 1942”

Miejsce: Park Ocalałych w Łodzi

18:30 Otwarcie wystawy Hilde Kramer „Słuchając kamieni” („Remembrance through Stones”)

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

19:00 „Miasto duchów” – koncert zespołu Alles z animacją Krzysztofa Ostrowskiego oraz film animowany Wojciecha Gierłowskiego „Malachei” [10 min.]

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

^^

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

// 26 sierpnia (sobota)

12:30 Prelekcja „Sportowcy w Litzmannstadt Getto”, połączona ze zwiedzaniem wystawy „Ocalić od zapomnienia. Najcenniejsze zbiory Oddziału Sportu i Turystyki Muzeum Miasta Łodzi”

Prowadzenie: dr Wiesław Pięta (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)

Bilety: normalny 3 zł, ulgowy 1 zł

Miejsce: Muzeum Miasta Łodzi | ul. Ogrodowa 15

// 27 sierpnia (niedziela)

15:00 Marsz Życia

Przejście ze Stacji Radegast do Parku Ocalałych

Organizatorzy: Fundacja Pojednanie i Gmina Wyznaniowa Żydowska w Łodzi

Start: Stacja Radegast | al. Pamięci Ofiar Litzmannstadt Getto 12

// 28 sierpnia (poniedziałek)

18:00 Pokaz filmu „Moje dwie polskie miłości” („My Two Polish Loves”), reż. Tali Tiller, 2016 [50 min.]

Film dokumentalny wnuczki Ocalałych z Litzmannstadt Getto [pokaz w jęz. angielskim]

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi

// 30 sierpnia (środa)

11:00 Warsztaty z młodzieżą i spacer w ramach projektu Hilde Kramer „Słuchając kamieni” („Remembrance through Stones”)

Zapisy: warsztaty@centrumdialogu.com

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

18:00 Pokaz filmu „Wielka Szpera”, reż. Piotr Perz i Piotr Weychert, 2015 r. [119 min.]

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

// 31 sierpnia (czwartek)

18:00 „Szpera 42” – 5 lat później. Rozmowa z Tomaszem Rodowiczem i aktorami z Teatru Chorea o międzynarodowym projekcie zrealizowanym w ramach 70. rocznicy Wielkiej Szpery

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

21:00 „Berjozkele. Kołysanki i pieśni wieczorne jidysz” – koncert Oli Bilińskiej, w ramach cyklu LDZ Alternatywa 2017

Organizator: Fabryka Sztuki w Łodzi

Miejsce: Fabryka Sztuki | ul. Tymienieckiego 3

// 3 września (niedziela)

16:00 Spacer szlakiem murali pamięci na terenie Bałut

Start: ul. Zachodnia 14

// 4 września (poniedziałek)

16:00 „O utratach” – otwarcie wystawy Magdaleny Walczak

Współorganizator: Grzegorz Religa

Miejsce: ul. Wrześnieńska 4

17:00 „Te straszne dni”. Wielka Szpera 1942 – wykład Adama Sitarka

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

18:00 "Notatki z łódzkiego getta. Nowe Książki. Świadczenia" – promocja nowych publikacji

Wydawnictwa UŁ z udziałem Krystyny Radziszewskiej i Ewy Wiatr

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

19:30 „Wielka Szpera” – spektakl na podstawie dzienników Józefa Zelkowicza

Organizator: Fundacja Trzeci Wymiar Kultury

Miejsce: ul. Piotrkowska 243

/// ZAPISY ///

Rezerwacja bezpłatnych wejściówek pod adresem mailowym: zarzad@3wk.pl bądź pod nr tel. 603 507 877

Miejsce: Teatr D.O.M. | ul. Piotrkowska 243

// 5 września (wtorek)

12:00 Uroczystość upamiętnienia pomordowanych w Obozie Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem

Organizatorzy: Parafia Rzymsko-Katolicka Narodzenia NMP w Chełmnie, Wójt Gminy Grzegorzew

Miejsce: Las Rzuchowski – Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem | Chełmno 59A, Dąbie

20:00 "Łódź pamięta" – koncert w wykonaniu kantorki Moniki Krajewskiej z udziałem Chóru

Dziecięcego Miasta Łodzi z oprawą wizualną Macieja Walczaka

Miejsce: Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny | Plac Kościelny 1

| Plac Kościelny 1/3

WYSTAWY

„Wielka Szpera – wrzesień 1942”

Organizatorzy: Archiwum Państwowe w Łodzi, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, IPN – oddział w Łodzi, Uniwersytet Łódzki

Wystawę będzie można oglądać w dniach: 29 sierpnia – 12 września 2017.

Miejsce: Park Ocalałych w Łodzi

„Zabrano nam dzieciństwo 1939-1945”

Organizator: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi

Miejsce: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi – Oddział Stacja Radegast | al. Pamięci

Ofiar Litzmannstadt Getto 12

„Ocalić od zapomnienia. Najcenniejsze zbiory Oddziału Sportu i Turystyki Muzeum Miasta Łodzi”

Organizator: Muzeum Miasta Łodzi

Miejsce: Muzeum Miasta Łodzi | ul. Ogrodowa 15

„Litzmannstadt Getto. Ślady” – "»Jesteśmy drzewami wiecznymi...« - 10 opowieści z łódzkiego getta"

„Łodzer miszmasz, czyli opowieść o żydowskiej Łodzi”

„Nie ma dzieci, są ludzie. Prawa dziecka to prawa człowieka”

Hilde Kramer „Słuchając kamieni” („Remembrance through Stones”)

Organizator: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

Miejsce: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana | ul. Wojska Polskiego 83

Magdalena Walczak „O utratach”

Wystawę będzie można oglądać w dniach: 4-6 września 2017 w godz. 16.00-19.00.

Współorganizator: Grzegorz Religa

Miejsce: ul. Wrześnieńska 4